

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Протокол №1 від «28» серпня 2020 р

Завідувач кафедри проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчального курсу
«КРИМІНАЛІСТИКА»
Спеціальність 081 «Право»
Галузь знань 08 Право

2020 -2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 року.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: канд. юрид. наук, доцент А.М. Лазаренко

Мова навчання – українська.

1.ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна	Загальна кількість годин: 120 Шифр та назва спеціальності: 081 «Право» Галузь знань 08 Право
Рік підготовки: 4 Семестри: 7	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 30 Практичні: 26
Кількість кредитів ECTS: 4	Самостійна робота: 64 Вид контролю: екзамен

Криміналістика є системою багатогранних знань, які використовуються у різних сферах суспільного життя. Це наука про закономірності механізму злочину/кримінального правопорушення, виникнення інформації про злочин/кримінальне правопорушення та його учасників, закономірності збирання, дослідження, оцінки та використання доказів, та заснованих на пізнанні цих закономірностей спеціальних засобах і методах судового дослідження і попередження злочинів/кримінальних правопорушень. Одним із важливих напрямків реалізації науки криміналістики є формування її навчального курсу, адже впровадження накопичених спеціальних знань у практику протидії злочинності через підготовку високоякісних кадрів правоохоронців є соціальною функцією криміналістики.

Навчальний курс «Криміналістика» розрахований на студентів закладів вищої освіти з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Курс «Криміналістика» для студентів IV курсу розрахований на VII-й семестр, передбачає 30 лекційних, 26 практичних години, а також 64 годин самостійної роботи. У змісті курсу можна виділити чотири змістові модулі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності механізму вчинення кримінальних правопорушень та засновані на пізнанні цих закономірностей криміналістичні рекомендації щодо ефективної організації процесу їх розслідування та розкриття

.Програма навчальної дисципліни складається з 4-х кредитів:

1. Вступ до курсу криміналістики.
2. Криміналістична техніка.
3. Криміналістична тактика
4. Криміналістична методика

Навчальна дисципліна «Криміналістика» призначена для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю 081 «Право», галузь знань 08 «Право» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Вона є нормативною навчальною дисципліною. Передумовами для вивчення цієї дисципліни є знання, навички й уміння, отримані студентами в межах дисциплін циклу загальної та професійної підготовки.

Метою викладання навчальної дисципліни «Криміналістика» є опанування теоретичних основ розслідування злочинів, а також вивчення загальнонаукових та спеціальних методів криміналістики, теорії криміналістичної ідентифікації, основ криміналістичної техніки, загальних положень теорії розслідування окремих видів злочинів, а також тактики провадження окремих слідчих (розшукових) дій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Криміналістика» є:

- вивчення студентами теоретичних та методологічних основ криміналістики;

- ознайомлення з історією виникнення та розвитку криміналістики;
- оволодіння системою методів, прийомів та видів виявлення, фіксації і вилучення слідів на місці вчинення злочину;
- вивчити тактику проведення слідчих (розшукових) дій;
- засвоїти методику розслідування окремих видів злочинів;
- формування у студентів необхідних умінь та практичних навичок прийняття рішень в різноманітних ситуаціях пов'язаних із злочинними діяннями.

2.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформувати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК9	Здатність працювати в команді.
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 20	Здатність застосовувати засоби, прийоми та методи збирання, дослідження, оцінки доказів для розкриття, розслідування, судового розгляду та попередження кримінальних правопорушень.
СК 21.	Здатність застосовувати нормативно-правові засади здійснення оперативно-розшукової діяльності.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин..
ПРН3.	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН 4	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
ПРН 5.	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6.	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему
ПРН 7	Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
ПРН 8.	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
ПРН 9.	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПРН 10	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
ПРН13	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту
ПРН14	Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
ПРН15	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПРН16	Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.
ПРН 17	Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
ПРН18	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
ПРН19	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
ПРН20.	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН 21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
ПРН 22	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Бакалавр повинен знати:

- предмет, систему, завдання та методи криміналістики;
- теоретичні основи криміналістичної ідентифікації та діагностики, встановлення групової належності в криміналістиці;
- сучасні технічні засоби, які використовуються правоохоронними органами України в процесі розслідування та попередження злочинів;
- класифікацію ознак зовнішності людини;
- механізм утворення та класифікацію слідів;
- методи та засоби виявлення, огляду, фіксації та вилучення слідів;
- характеристику і класифікацію вогнепальної та холодної зброї, слідів її

застосування;

- способи підробки документів;
- основні положення криміналістичного дослідження рукописних текстів, методи техніко-криміналістичного дослідження документів;
- системи і види криміналістичної реєстрації (криміналістичних обліків).
- загальні положення та завдання криміналістичної тактики;
- поняття і види криміналістичних версій;
- поняття, значення і види планування розслідування злочинів;
- тактичні і організаційні основи проведення окремих слідчих (розшукових) дій;
- систему та завдання криміналістичної методики;
- поняття, структуру криміналістичної характеристики злочину та її значення;
- методику планування та організацію розслідування найбільш характерних для українського суспільства злочинів.

Бакалавр повинен уміти:

- використовувати теоретичні знання розділів;
- застосовувати в практичній діяльності методику криміналістичної ідентифікації, діагностики і встановлення групової належності;
- володіти техніко-криміналістичними засобами та прийомами виявлення, вилучення та фіксації слідів злочину та злочинця, попередження злочину, фіксації ходу і результатів слідчих (розшукових) дій;
- виявляти, оглядати, фіксувати і вилучати різні сліди злочину та злочинця, речові докази, описувати їх в протоколі слідчих (розшукових) дій і ефективно використовувати в розкритті, розслідуванні та попередженні злочину;
- описувати людину по методу “словесного портрету”, складати суб’єктивні портрети з використанням програми «Фоторобот»;
- виявляти ознаки підробки документів, використовувати ознаки почерку і письмової мови для встановлення особи автора документу;
- користуватись різними видами криміналістичних обліків;
- формувати криміналістичні версії і робити їх перевірку;
- використовувати тактичні прийоми при проведенні слідчих (розшукових) дій;
- фіксувати результати слідчих (розшукових) дій, у тому числі з використанням техніко-криміналістичних та інших засобів;
- давати криміналістичну характеристику окремих видів злочинів;
- формувати і планувати перевірку слідчих версій по окремих видах злочинів, складати плани розслідувань;
- використовувати сучасні досягнення психології, кримінології при організації розслідування злочинів;
- виявляти причини і умови, які сприяють скоєнню злочинів і вживати заходи по їх попередженню.

3. Короткий зміст дисципліни.

Тема 1. Предмет, система, задачі криміналістики

Предмет і завдання криміналістики. Роль криміналістики в зміцненні законності. Система курсу криміналістики. Криміналістична техніка. Криміналістична експертиза. Криміналістична тактика. Криміналістична методика (методика розслідування окремих видів злочинів). Зв’язок криміналістики з іншими юридичними та природничо-технічними науками. Загальнонаукові та спеціальні методи криміналістики. Історія розвитку криміналістики.

Тема 2. Ідентифікація і встановлення групової належності

Теорія криміналістичної ідентифікації, її суть. Наукові основи, задачі, об'єкти та суб'єкти криміналістичної ідентифікації. Ідентифікуємі та ідентифікуючі об'єкти. Ідентифікаційні ознаки та їх класифікація. Види і форми криміналістичної ідентифікації. Встановлення групової належності. Криміналістична діагностика: поняття і суть. Значення ідентифікації і встановлення групової належності. Діагностика в судовій експертизі, в слідчій (розшуковій) діяльності правоохоронних органів. Використання математичних методів і комп'ютерної техніки в ідентифікаційних дослідженнях.

Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки

Поняття, система та зміст криміналістичної техніки. Правові основи використання техніко-криміналістичних засобів. Техніко-криміналістичні засоби, що застосовуються для виявлення, огляду, фіксації, вилучення і попереднього дослідження слідів і речових доказів. Спеціальні комплекти техніко-криміналістичних засобів. Пересувні криміналістичні лабораторії. Види техніко-криміналістичних засобів, які використовуються для лабораторних досліджень речових доказів. Процесуальне оформлення застосування техніко-криміналістичних засобів. Значення техніко-криміналістичних засобів і методів розслідування (розкриття) і попередження злочинів.

Тема 4. Судова фотографія

Поняття, задачі та значення криміналістичної фотографії і відеозапису. Фотографічний процес, його стадії та зміст. Фотозйомка. Підготовка до фотозйомки, техніка фотозйомки. Орієнтуюча, оглядова, вузлова і детальна фотозйомка. Фотозйомка при проведенні слідчих (розшукових) дій. Впізнавальна зйомка живих осіб і трупів. Фотографування трупа на місці події. Фотографування окремих предметів, слідів і документів. Процесуальні і техніко-криміналістичні вимоги, які пред'являють до оформлення результатів фотозйомки.

Криміналістичний відеозапис. Засоби і методи його здійснення. Галузь застосування, види і засоби відеозапису. Значення результатів застосування криміналістичного відеозапису в розслідуванні злочинів. Особливості процесуального оформлення результатів використання відеозапису.

Тема 5. Криміналістичне ототожнювання людини за зовнішніми ознаками

Поняття, наукові основи і значення криміналістичної ідентифікації людини по зовнішньому вигляду. Елементи і прикмети зовнішнього вигляду людини та їх класифікація. Поняття "словесного портрету". Порядок і правила описання зовнішнього вигляду людини по методу "словесного портрету". Описання анатомічних та функціональних ознак, особливих та разючих ознак. Опис одягу і інших предметів, що характеризують зовнішній вигляд людини.

Джерела одержання інформації про прикмети зовнішності знайомих та незнайомих осіб. Складання суб'єктивних портретів: мальованих, композиційно-мальованих і композиційно-фотографічних. Сучасні технічні засоби виготовлення суб'єктивних портретів. Основи криміналістичної портретної експертизи. Питання, які вирішуються портретною експертизою.

Підбір матеріалів на експертизу. Використання даних про ознаки зовнішності людини в інформаційно-пошукових системах. Можливості судово-медичної експертизи по встановленню особи невпізнаних трупів. Сучасний стан, можливості і перспективи розвитку ідентифікації людини по голосу.

Тема 6. Криміналістичне дослідження документів

Поняття і зміст криміналістичного дослідження документів. Види документів. Документи як об'єкти криміналістичного дослідження. Правила поводження з документами

- речовими доказами. Види криміналістичного дослідження документів.

Криміналістичне дослідження письмових документів. Поняття ідентифікаційних ознак письма. Ознаки письмової мови і почерку, їх класифікація. Граматичні, лексичні та стилістичні навички письма. Загальні і часткові ознаки почерку, звичайна і навмисна зміна ознак письма. Маскування ознак письмової мови і почерку. Підробка підпису (почерку). Використання ознак письма для розшуку виконавця і автора письмового документу. Розшукові таблиці. Процес розшуку і підготовка матеріалів для дослідження. Питання, які вирішуються експертизою письмових документів. Підготовка матеріалів на експертизу. Види зразків почерку, підпису і вимоги, які до них ставляться. Короткі відомості про методику експертного ототожнювання особи по почерку.

Техніко-криміналістичне дослідження документів, поняття і основні задачі. Повна і часткова підробка документів. Характеристика основних способів підробки документів, відбитків печатей, штампів і підпису. Ознаки, що вказують на підробку. Способи внесення змін в документи. Підчистка, травлення, змивання, дописка. Заміна аркушів і фотокарток. Вклеювання окремих фрагментів. Ознаки, які вказують на часткову підробку, методи їх виявлення. Можливості експертного дослідження розірваних, спалених, слабовидимих, обезбарвлених, залитих, закреслених текстів, паперу, фарбників, олівцевих штрихів, клею та ін. можливість встановлення віку документа. Підготовка матеріалів на експертизу. Короткі відомості про методику проведення криміналістичної експертизи документів.

Дослідження машинописних текстів. Загальні і часткові ознаки друкарських машинок. Питання, які вирішуються криміналістичним дослідженням друкованих текстів. Підготовка матеріалів на експертизу.

Прийоми огляду і перевірки документів, які посвідчують особу.

Тема 7. Криміналістичне зброезнавство

Поняття та система криміналістичного зброезнавства. Поняття, об'єкти і значення криміналістичного дослідження вогнепальної зброї, набоїв і слідів їх використання.

Основні дані про вогнепальну зброю, набої, що мають значення для розкриття, розслідування і попередження злочинів. Сліди використання вогнепальної зброї, їх класифікація, механізм утворення.

Основні та додаткові сліди пострілу. Сліди на гільзі та кулі. Виявлення, огляд, фіксація і вилучення зброї і слідів їх використання на місці події. Засоби безпеки при огляді зброї і набоїв. Визначення по слідах пострілу вхідного та вихідного отвору, дистанції пострілу, напрямку польоту кулі, місця, звідки зроблено постріл. Питання, які вирішуються судово-балістичною експертизою.

Матеріали, які направляються на експертизу. Поняття та класифікація холодної зброї, її огляд і фіксація. Питання, що вирішуються криміналістичною експертизою холодної зброї.

Тема 8. Криміналістичне дослідження слідів

Поняття, значення та наукові основи криміналістичного дослідження слідів. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації та вилучення слідів.

Сліди рук. Будова і якості папілярних узорів, їх класифікація. Деталі будови папілярних ліній. Види слідів рук. Криміналістичні засоби і прийоми виявлення, фіксації та вилучення слідів рук. Правила поводження з об'єктами, на яких виявлені сліди рук.

Дактилоскопіювання живих осіб і трупів. Питання, які вирішуються дактилоскопічною експертизою. Підготовка та направлення матеріалів на експертизу.

Сліди ніг. Характеристика зовнішньої будови стопи і підошви взуття. Види слідів ніг. Доріжка слідів ніг та її елементи. Виявлення, огляд, фіксація та вилучення слідів ніг. Питання, що вирішуються вивченням доріжки слідів ніг і окремого сліду на місці події. Питання, що вирішуються трасологічною експертизою слідів ніг. Підготовка матеріалів для

експертизою.

Сліди транспортних засобів. Види і механізм утворення слідів транспортних засобів. Техніко-криміналістичні засоби і прийоми виявлення, фіксації та вилучення слідів транспортних засобів. Ознаки, які вказують на напрямок руху транспортного засобу. Визначення типу і моделі транспортного засобу по ознаках, що відтворилися в слідах. Питання, які вирішуються криміналістичною експертизою слідів транспортних засобів. Підготовка матеріалів для експертизи.

Сліди знарядь злочину і інструментів, їх види, класифікація і механізм їх утворення. Техніко-криміналістичні засоби і прийоми вивчення слідів знарядь злочину та інструментів і їх слідів. Встановлення інсценувань злочину. шляхом вивчення слідів знарядь злочину та інструментів і їх слідів. Питання, що вирішуються експертизою цих слідів. Підбір та направлення матеріалів, на експертизу.

Криміналістичне дослідження замків. Класифікація замків та їх будова. Способи відмикання та злочину замків. Ознаки, які вказують на злом та відмикання замків. Огляд, фіксація та вилучення замків. Питання, що вирішуються криміналістичним дослідженням замків.

Криміналістичне дослідження пломб. Будова пломб. Найбільш поширені способи розпечатування пломб. Питання, що вирішуються криміналістичною експертизою пломб. Підготовка матеріалів для експертизи.

Сліди крові, зубів, нігтів, одяжі. Питання, що вирішуються їх дослідженням. Встановлення цілого по частинам.

Мікрооб'єкти. Поняття та класифікація мікрооб'єктів. Засоби та методи виявлення, вилучення та дослідження мікрооб'єктів. Криміналістичне значення мікротрасологічних досліджень. Питання, що вирішуються при дослідженні мікрооб'єктів. Використання результатів досліджень при розшукуванні злочинців та розкритті злочинів.

Основи криміналістичної одорології. Використання методів одорології для встановлення наркотичних речовин.

Тема 9. Криміналістичний облік

Поняття криміналістичної реєстрації, її наукові і практичні основи. Система, форми і цілі криміналістичної реєстрації. Об'єкти криміналістичної реєстрації. Криміналістичні обліки органів внутрішніх справ. Порядок постановки на облік, можливості обліку і порядок одержання облікової інформації. Способи реєстрації. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи. Перспективи вдосконалення криміналістичної реєстрації, і підвищення її ефективності в розкритті, розслідуванні і попередженні злочинів.

Тема 10. Загальні положення криміналістичної тактики. Організація і планування розслідування

Поняття, задачі і зміст криміналістичної тактики. Співвідношення криміналістичної тактики з криміналістичною технікою і методикою розслідування окремих видів злочинів. Зв'язок криміналістичної тактики з кримінальним правом, судовою психологією оперативною і пошуковою діяльністю правоохоронних органів.

Поняття тактико-криміналістичних (тактичних) прийомів. Тактична комбінація. Тактична операція. Тактичне рішення. Тактичний ризик. Тактика слідчих (розшукових) дій. Підготовка, проведення, фіксація і оцінка ходу і результатів слідчих дій. Взаємодія слідчого з працівниками правоохоронних органів, спеціалістами, з представниками громадських організацій.

Поняття і види криміналістичних версій. Загальні, часткові слідчі, розшукові, експертні судові версії. Побудова і перевірка версій, залежність версій від аналізу і оцінки слідчих ситуацій.

Поняття, значення і принципи планування розслідування. Елементи планування. Визначення задач розслідування. Особливості планування на різних етапах розслідування.

Планування першочергового і наступних етапів розслідування. Планування окремих слідчих дій. Види і форми планів розслідування.

Тема 11. Тактика слідчого огляду

Поняття, значення і мета слідчого огляду. Правові засади проведення слідчого огляду. Загальні положення тактики проведення слідчого огляду. Учасники слідчого огляду. Участь спеціалістів в слідчому огляді. Види слідчого огляду.

Огляд місця події. Поняття і задачі огляду місця події. Негативні обставини, виявлені під час огляду, їх значення. Встановлення інсценувань. Організація огляду місця події. Етапи огляду місця події, їх зміст і значення. Дії співробітників, які перші опинилися на місці події. Охорона місця події. Техніко-криміналістичні прийоми і засоби, що застосовуються при огляді місця події. Фіксування ходу і результатів огляду. Роль попереднього дослідження слідів і інших речових доказів на місці події.

Огляд місцевості. Огляд приміщень. Огляд речей. Огляд документів. Огляд трупа. Освідування особи, тактичні особливості проведення освідування, питання, які ним вирішуються. Фіксація його ходу і результатів.

Тема 12. Тактика допиту

Поняття, значення і види допиту. Дотримання вимог закону, конституційних прав громадян при підготовці і проведенні допиту. Моральні аспекти допиту. Використання положень логіки, психології і педагогіки при підготовці і проведенні допиту.

Загальні положення тактики допиту. Підготовка до допиту. Організаційно-тактичне забезпечення допиту. Збирання першочергової інформації. Складання плану його проведення і розробка тактики допиту. Визначення послідовності допиту; способи виклику допитуваного. Вибір місця і часу допиту. Тактичний прийом, встановлення психологічного контакту з допитуваним. Особливості тактики допиту за участю спеціаліста, перекладача. Визначення порядку використання наявних доказів та даних, отриманих оперативним шляхом.

Організаційно-технічне забезпечення допиту. Загальні положення тактики допиту свідків. Тактичні прийоми виявлення та усунення протиріч у свідченнях. Особливості допиту потерпілих. Тактика допиту підозрюваних та обвинувачених. Тактика допиту обвинуваченого, що заявив про своє алібі. Тактика допиту «рецидивістів». Особливості допиту осіб, затриманих безпосередньо на місці події, або безпосередньо після скоєння злочину. Допит по пред'явленому звинуваченню. Тактичні прийоми подолання відмови від дачі показань. Особливості тактики допиту при викритті неправдивих показань допитуваного. Можливості використання тактичних комбінацій при допиті. Особливості тактики допиту малолітньої або неповнолітньої особи. Одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб. Тактичні прийоми допиту двох чи більше вже допитаних осіб. Фіксація ходу та результатів допиту. Протокол допиту.

Тема 13. Тактика обшуку

Поняття і завдання обшуку. Дотримання конституційних прав громадян при проведенні обшуку. Підстави для проведення обшуку. Етапи обшуку. Підготовка до обшуку. Збирання і аналіз інформації про особу, яка обшукується, місця обшуку, об'єктів, які треба знайти. Планування обшуку. Підбір і інструктаж учасників обшуку. Участь спеціалістів при проведенні обшуку. Підготовка науково-технічних засобів. Взаємодія учасників обшуку.

Тактика особистого обшуку. Тактика обшуку житлових і допоміжних приміщень, місць загального користування, приміщень, установ, обшук ділянок місцевості. Повторний обшук. Застосування науково-технічних засобів і методів при виявленні тайників. Фіксація ходу і результатів обшуку. Оцінка і використання результатів обшуку і виїмки в розкритті і розслідуванні злочинів.

Тема 14. Тактика слідчого експерименту і тактика пред'явлення для впізнання

Поняття і сутність слідчого експерименту. Психологічні і етичні основи цієї слідчої (розшукової) дії. Підготовка до проведення слідчого експерименту. Етапи і задачі слідчого експерименту. План проведення слідчого експерименту. Реконструкція обстановки при підготовці слідчого експерименту. Тактичні умови і прийоми проведення слідчого експерименту, тактичні прийоми проведення перевірки і уточнення свідчень осіб, за участю яких проводиться ця слідча (розшукова) дія. Використання науково-технічних засобів і методів при проведенні слідчого експерименту. Способи фіксації результатів слідчого експерименту.

Тактика та види пред'явлення для впізнання, його значення як методу отримання інформації про злочин. Підготовка до пред'явлення для впізнання. Попередній допит впізнаючого. Підбір об'єктів для впізнання. Використання науково-технічних засобів та методів при підготовці до проведення пред'явлення для впізнання. Тактик пред'явлення для впізнання живих осіб. Тактичні особливості пред'явлення для впізнання трупів, речей. Фіксація, оцінка ходу та результатів пред'явлення для впізнання.

Тема 15. Криміналістична методика

Поняття криміналістичної методики, її система та задачі. Джерела криміналістичної методики. Джерела конкретних методик розслідування окремих видів злочинів. Зв'язок криміналістичної методики з криміналістичною технікою і тактикою. Зв'язок криміналістичної методики з іншими галузями знань. Принципи криміналістичної методики. Поняття криміналістичної характеристики злочинів, її структура та значення в розбудові криміналістичних методик. Типові програми (алгоритми) розслідування, їх структура та способи практичної реалізації. Причини та умови, які сприяють скоєнню злочинів, прийоми їх виявлення та фіксації на досудовому розслідуванні. Профілактичні заходи по матеріалах розслідування. Організаційні основи взаємодії слідчого з працівниками правоохоронних органів.

4. Організація навчання.

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Вступ до курсу криміналістики. Криміналістична техніка.					
Змістовний модуль 1. Вступ до курсу криміналістики.					
1	Предмет, система, задачі криміналістики	15	2	1	12
2	Ідентифікація і встановлення групової належності	15	2	1	12
	Всього за змістовний модуль 1	30	4	2	24
Змістовний модуль 2. Криміналістична техніка.					
3	Загальні положення криміналістичної техніки	4	2	1	1
4.	Криміналістична фотографія та відеозапис	6	2	2	2
5.	Криміналістичне ототожнювання людини за	5	2	2	1

	зовнішніми ознаками (габітоскопія)				
6.	Техніко - криміналістичне дослідження документів	5	2	2	1
7.	Криміналістичне зброєзнавство	5	2	2	1
8.	Криміналістичне дослідження звукових слідів (фоноскопія), слідів запаху (одорологія).	5	2	2	1
	Всього за змістовний модуль 2	30	12	11	7
	Всього за модуль 1	60	16	13	31
Модуль 2. Криміналістична тактика. Криміналістична методика					
Змістовний модуль 3. Криміналістична тактика					
9	Загальні положення криміналістичної тактики. Організація і планування розслідування злочинів.	6	2	2	2
10	Тактика слідчого огляду	6	2	2	2
11	Тактика допиту	6	2	2	2
12	Тактика обшуку	6	2	2	2
13	Тактика слідчого експерименту і тактика пред'явлення для впізнання	6	2	2	2
	Всього за змістовний модуль 3	30	10	10	10
Змістовний модуль 4. Криміналістична методика					
14.	Загальні положення криміналістичної методики.	15	2	1	12
15	Особливості розслідування окремих видів кримінальних правопорушень/злочинів	15	2	2	11
	Всього за змістовний модуль 4	30	4	3	23
	Всього за модуль 2	60	14	13	33
	Разом за курс	120	30	26	64

5. Тематика практичних занять.

Модуль I

Тема 1. Предмет, система, задачі криміналістики

План:

1. Предмет і завдання криміналістики. Система курсу криміналістики.
2. Зв'язок криміналістики з іншими юридичними та природничо-технічними науками.
3. Загальнонаукові та спеціальні методи криміналістики.

Тема 2. Ідентифікація і встановлення групової належності

План:

1. Теорія криміналістичної ідентифікації, її суть.
2. Види і форми криміналістичної ідентифікації.

3. Встановлення групової належності.
4. Криміналістична діагностика: поняття і суть.

Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки

План:

1. Поняття, система та зміст криміналістичної техніки.
2. Техніко-криміналістичні засоби, що застосовуються для виявлення, огляду, фіксації, вилучення і попереднього дослідження слідів і речових доказів, їх особливості та значення.
3. Процесуальне оформлення застосування техніко-криміналістичних засобів.

Тема 4. Криміналістична фотографія та відеозапис

План:

1. Поняття, задачі та значення криміналістичної фотографії і відеозапису. Фотографічний процес, його стадії та зміст.
2. Фотозйомка: поняття, види та її особливості
3. Процесуальні і техніко-криміналістичні вимоги, які пред'являють до оформлення результатів фотозйомки.
4. Криміналістичний відеозапис: засоби, методи та значення.
5. Особливості процесуального оформлення результатів використання відеозапису.

Тема 5. Криміналістичне ототожнювання людини за зовнішніми ознаками (габітоскопія)

План:

1. Поняття, наукові основи і значення криміналістичної ідентифікації людини по зовнішньому вигляду.
2. Поняття "словесного портрету". Порядок і правила описання зовнішнього вигляду людини по методу "словесного портрету".
3. Основи криміналістичної портретної експертизи. Питання, які вирішуються портретною експертизою.
4. Сучасний стан, можливості і перспективи розвитку ідентифікації людини по голосу.

Тема 6. Техніко - криміналістичне дослідження документів.

План:

1. Поняття і зміст криміналістичного дослідження документів.
2. Криміналістичне дослідження письмових документів.
3. Техніко-криміналістичне дослідження документів, поняття і основні задачі.
4. Дослідження машинописних текстів.
5. Прийоми огляду і перевірки документів, які посвідчують особу.

Тема 7. Криміналістичне зброезнавство.

План:

1. Поняття та система криміналістичного зброезнавства.
2. Основні дані про вогнепальну зброю, набої, що мають значення для розкриття, розслідування і попередження злочинів. Сліди використання вогнепальної зброї, їх класифікація, механізм утворення.
3. Поняття та класифікація холодної зброї, її огляд і фіксація. Питання, що вирішуються криміналістичною експертизою холодної зброї.

Тема 8. Криміналістичне дослідження звукових слідів (фоноскопія), слідів запаху (одорологія).

План:

1. Поняття, значення та наукові основи криміналістичного дослідження слідів. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації та вилучення слідів.
2. Криміналістичні засоби і прийоми виявлення, фіксації та вилучення слідів рук. Питання, які вирішуються дактилоскопічною експертизою.
3. Криміналістичні засоби, прийоми виявлення слідів ніг. Питання, що вирішуються трасологічною експертизою слідів ніг.
4. Техніко-криміналістичні засоби і прийоми виявлення, фіксації та вилучення слідів транспортних засобів.
5. Техніко-криміналістичні засоби і прийоми вивчення слідів знарядь злочину та інструментів і їх слідів.
6. Криміналістичне значення мікротрасологічних досліджень.
7. Основи криміналістичної одорології.

Модуль II

Тема 9. Загальні положення криміналістичної тактики. Організація і планування розслідування злочинів.

План:

1. Поняття, система, форми, об'єкти криміналістичної реєстрації, її наукові і практичні основи.
2. Порядок постановки на облік, можливості обліку і порядок одержання облікової інформації.
3. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи.

Тема 10. Загальні положення криміналістичної тактики. Організація і планування розслідування злочинів.

План:

1. Поняття, задачі і зміст криміналістичної тактики.
2. Поняття тактико-криміналістичних (тактичних) прийомів.
3. Поняття і види криміналістичних версій.
4. Поняття, значення і принципи планування розслідування.

Тема 11. Тактика слідчого огляду

План:

1. Поняття, значення, види, правове регулювання і мета слідчого огляду.
2. Огляд місця події.
3. Огляд місцевості, приміщень, речей, документів, трупа порядок проведення та особливості..
4. Освідування особи, тактичні особливості проведення освідування, питання, які ним вирішуються.

Тема 12. Тактика допиту

План:

1. Поняття, значення і види допиту.
2. Загальні положення тактики допиту.
3. Організаційно-технічне забезпечення допиту.

Тема 13. Тактика обшуку

План:

1. Поняття і завдання обшуку.
2. Процедура збирання і аналізу інформації про особу, яка обшукується, місця обшуку, об'єктів, які треба знайти.
3. Тактика особистого обшуку.
4. Оцінка і використання результатів обшуку і виїмки в розкритті і розслідуванні злочинів.

Тема 14. Загальні положення криміналістичної методики.

План:

1. Поняття і сутність слідчого експерименту.
2. Тактика та види пред'явлення для впізнання, його значення як методу отримання інформації про кримінальне правопорушення.

Тема 15. Особливості розслідування окремих видів кримінальних правопорушень/злочинів

План:

1. Поняття криміналістичної методики, її система та задачі.
2. Поняття криміналістичної характеристики злочинів, її структура та значення в розбудові криміналістичних методик.
3. Методика криміналістичного розслідування кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я
4. Методика криміналістичного розслідування кримінальних правопорушень проти власності

6. Завдання для самостійної роботи.

Студенти виконують реферативні завдання (презентації) або міні-дослідження (есе) з обраної проблематики за погодженням із викладачем.

Модуль I

1. Історія криміналістики.
2. Техніко-криміналістичне забезпечення розслідування злочинів.
3. Напрямки розвитку криміналістичної техніки.
4. Фотозйомка при проведенні слідчих дій.
5. Панорамна фотозйомка.
6. Криміналістична габітоскопія.
7. Наукові засади криміналістичного дослідження ознак зовнішності людини.
8. Ідентифікація людини за ознаками зовнішності.
9. Методи отримання інформації щодо зовнішності людини.
10. Технічна експертиза документів.
11. Властивості почерку, що дозволяють ототожнювати виконавця рукопису.
12. Види зразків почерку для порівняльного дослідження.
13. Види підробок документів.
14. Ідентифікаційні ознаки машинописних текстів.
15. Класифікація ручної вогнепальної зброї.
16. Класифікація боєприпасів.
17. Сліди застосування вогнепальної зброї.
18. Класифікація холодної зброї.
19. Наукові засади трасології.
20. Трасологічні сліди людини.
21. Будова папілярних візерунків поверхні долоні руки.

- 22.Папілярні візерунки пальців рук.
- 23.Класифікація слідів транспортних засобів.
- 24.Наукові засади криміналістичної реєстрації.
- 25.Особливості різних видів обліків об'єктів.
- 26.Форми ведення криміналістичної реєстрації.

Модуль II

- 1.Система наукових засад криміналістичної тактики.
- 2.Види тактичних прийомів.
- 3.Елементи тактичної операції.
- 4.Принципи підготовки та проведення тактичних операцій.
- 5.Методи слідчого огляду.
- 6.Способи фіксації ходу і результатів огляду місця події.
- 7.Спорядження слідчо-оперативної групи.
- 8.Підготовка до проведення допиту.
- 9.Основні прийоми допиту в умовах безконфліктної ситуації.
- 10.Порядок проведення очної ставки.
- 11.Види слідчого експерименту.
- 12.Тактичні прийоми проведення перевірки показань на місці.
- 13.Види судових експертиз.
- 14.Підготовка до одержання зразків для порівняльного дослідження.
- 15.Криміналістична методика.
- 16.Завдання криміналістичної методики.
- 17.Принципи криміналістичної методики.
- 18.Види галузевих характеристик окремих видів злочинів.
- 19.Структура криміналістичної характеристики злочинів
- 20.Алгоритм побудови криміналістичної характеристики злочинів.

7.Політика дисципліни та оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку (VII-й семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміння визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку (VII-й семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;

- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;

- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;

- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;

- виконати індивідуальне завдання

- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.

- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дефлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW->

[03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view](#)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8. Розподіл балів за рейтинговою системою

№	Назва теми	Всього балів	Практичні заняття	Контроль на робота	Індивідуальні завдання	Самостійна робота
1	Предмет, система, задачі криміналістики	3	3	-	-	-
2	Ідентифікація і встановлення групової належності	5	3	-	1	1
3	Загальні положення криміналістичної техніки	5	3	-	1	1
4	Криміналістична фотографія та відеозапис	5	3	-	1	1
5	Криміналістичне ототожнювання людини за зовнішніми ознаками (габітоскопія)	5	3	-	1	1
6	Техніко - криміналістичне дослідження документів	5	3	-	1	1
7	Криміналістичне зброєзнавство	5	3	-	1	1
8	Криміналістичне дослідження звукових слідів (фоноскопія), слідів запаху (одорологія).	5	3	-	1	1
	Контрольна робота мод.1	5	-	5	-	
	За модуль 1	43	24	5		7

9	Загальні положення криміналістичної тактики. Організація і планування розслідування кримінальних правопорушень/злочинів.	5	3	-	1	1
10	Тактика слідчого огляду	3	3	-	-	-
11	Тактика допиту	3	3	-	-	-
12	Тактика обшуку	3	3	-	-	-
13	Тактика слідчого експерименту і тактика пред'явлення для впізнання	3	3	-	-	-
14	Загальні положення криміналістичної методики.	5	3	-	1	1
15	Особливості розслідування окремих видів кримінальних правопорушень/злочинів	5	3	-	1	1
	Контрольна робота мод.2	5	-	5	-	-
	За модуль 2	32	21			3
	Всього:	75	45	10	10	10
	Екзамен	25				
	Разом за курс	100				

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	15	3	до 45
Індивідуальне завдання	2	5	до 10
Самостійна робота: ¹	1	10	до 10
Підсумкова контрольна робота	2	5	до 10
Усього			до 75
Екзамен:			до 25
Разом:			до 100

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань до екзамену.

1. Предмет та завдання криміналістики.
2. Система криміналістики.
3. Місце криміналістики в системі юридичних наук.
4. Історія становлення криміналістики в Україні.
5. Розслідування злочинів як процес пізнання.
6. Методи криміналістики та їх види.
7. Спеціальні методи криміналістики.
8. Поняття криміналістичної ідентифікації, її ознаки.
9. Групова належність та її значення.
10. Об'єкти ідентифікації.
11. Типи та види ідентифікації.
12. Загальна методика криміналістичної ідентифікації.
13. Поняття криміналістичної техніки та її галузі.
14. Техніко-криміналістичні засоби: види і призначення.
15. Правові основи використання технічних засобів.
16. Поняття судової фотографії та її значення.

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.

17. Види та методи судово-оперативної фотозйомки.
18. Фотозйомка місця події: методи і прийоми.
19. Впізнавальна фотозйомка (сигналітична).
20. Правила проведення впізнавальної зйомки живих осіб.
21. Впізнавальна зйомка живих осіб і трупів.
22. Порядок огляду трупа і прийоми його фотографування.
23. Поняття і задачі судово-дослідницької фотографії
24. Методи судово-дослідницької фотографії.
25. Види зйомок об'єкта (орієнтуюча зйомка, оглядова зйомка, вузлова зйомка, детальна).
26. Поняття судового відеозапису.
27. Процесуальне оформлення застосування криміналістичної фотографії
28. Поняття та види документів в криміналістиці.
29. Слідчий огляд документів.
30. Поняття техніко-криміналістичного дослідження документів.
31. Встановлення змін у документі.
32. Види та особливості підробки.
33. Дослідження відбитків печаток та штампів.
34. Предмет судового почеркознавства.
35. Навик письма та його властивості.
36. Поняття почерку та його ознаки.
37. Особливості підготовки матеріалів до судово-почеркознавчого дослідження
38. Поняття та види ідентифікації людини за ознаками зовнішності
39. Словесний, суб'єктивний портрет. Фоторобот.
40. Поняття судової балістики та її значення.
41. Класифікація вогнепальної зброї та види боєприпасів.
42. Слідчий огляд вогнепальної зброї, та слідів її дії.
43. Поняття трасології та її значення.
44. Механізм слідоутворення і класифікація слідів.
45. Поняття дактилоскопії.
46. Виявлення, фіксація і вилучення слідів рук.
47. Сліди ніг та взуття людини. Особливості їх фіксації.
48. Сліди знарядь злому та інструментів. Особливості їх фіксації.
49. Поняття кримінальної реєстрації.
50. Види криміналістичних обліків.
51. Дактилоскопічний облік.
52. Поняття і предмет криміналістичної тактики.
53. Поняття тактичного прийому та його види.
54. Поняття організації розслідування злочинів.
55. Поняття і принципи планування розслідування.
56. Техніка планування.
57. Побудова слідчих версій.
58. Поняття та види слідчого огляду.
59. Тактичні прийоми огляду місця події.
60. Фіксація результатів огляду місця події.
61. Огляд трупу.
62. Поняття та види допиту.
63. Підготовка до допиту.
64. Тактичні прийоми допиту.
65. Тактичні прийоми викриття неправди в показаннях.
66. Фіксація результатів допиту.
67. Поняття та види обшуку.
68. Тактичні прийоми обшуку.

69. Фіксація результатів обшуку.
70. Поняття пред'явлення для впізнання.
71. Підготовка до пред'явлення для впізнання.
72. Особливості пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів та предметів.
73. Фіксація результатів пред'явлення для впізнання.
74. Поняття та види слідчого експерименту.
75. Підготовка до слідчого експерименту.
76. Тактичні правила проведення слідчого експерименту.
77. Особливості перевірки показань на місці.
78. Фіксація результатів відтворення обстановки та обставин події.
79. Поняття судової експертизи та її значення.
80. Види судової експертизи.
81. Система судово-експертних установ в Україні.
82. Підготовка до проведення судових експертиз.
83. Оцінка та використання висновку експерта у кримінальному процесі.
84. Поняття та зміст криміналістичної методики.
85. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень/злочинів.
86. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень/злочинів та її структура.
87. Криміналістична характеристика вбивств.
88. Криміналістична характеристика крадіжок.
89. Криміналістична характеристика грабежів і розбоїв.
90. Криміналістична характеристика шахрайства.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

1. Навчальна програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни
3. Перелік рекомендованої літератури з курсу
4. Методичні матеріали до практичних занять
5. Питання для самостійного опрацювання
6. Тематика рефератів, ессе, міні-проектів
7. Перелік питань на підсумковий контроль знань (екзамен).

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна нормативна база:

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР (поточна ред. тлумачення від 12 квіт. 2012 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 19 трав. 2012 р. // Урядовий кур'єр від 06 черв. 2012 р. – № 99.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 лип. 2003 р. № 1129-IV (поточна ред. від 12 квіт. 2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
4. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. (поточна ред. від 05 груд. 2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Про міліцію : закон України від 20 груд. 1990 р. № 565-XII (поточна ред. від 01 січ. 2013 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/565-12>.

6. Про оперативно-розшукову діяльність : закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135 -XII (поточна ред. від 02 груд. 2012 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

7. Про прокуратуру : закон України від 25 листоп. 1991 р. № 1789-12 (поточна ред. від 01 груд. 2012 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1789-12>.

8. Про судову експертизу : закон України від 25 лют. 1994 р. № 4038-XII (поточна ред. від 12 груд. 2012 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

9. Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах : постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 трав. 1997 р. № 8 (поточна ред. від 25 серп. 1998 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97>.

10. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : затв. наказом М-ва юстиції України від 08 жовт. 1998 р. № 53/5 (поточна ред. від 22 січ. 2013 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

Основна література:

1. Пясковський В., Черноус Ю., Криміналістика: підручник К., ЦНЛ 2017. 544 с.
2. Пясковський В.В. Криміналістика: підручник – центр учбової літератури + ЦНЛ Київ 2015. – 544 с.
3. Пясковський В., Черноус Ю., Криміналістика: підручник К., ЦНЛ 2017. 544 с.
4. Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій К., ЮрКнига 2017. 304 с.
5. Криміналістика: підручник за заг. ред. проф. Канціра В.С. та ін. – Львів, 2015. 420 с.
6. Криміналістика України: загальна частина: підручник / [О. О. Волобуєва, Л. М. Лобойко, Т. О. Лоскутов та ін.] К: ВД «Дакор», 2015. 172 с.

Допоміжна література:

1. Немченко Д.Є. Значення ДНК-експертизи у розслідуванні злочинів. Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: зб. матер. Міжнарод. наук.-прак. конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження Зас. проф. М.С. Бокаріуса (18–19 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків, 2019. С. 461–464.
2. Саушкін О.В., Ханяц А.А., Бондарєва А.Г. Розширення можливостей комплексної судово-медичної, транспортно-трасологічної та автотехнічної експертизи шляхом застосування методу натурального моделювання на прикладі велотравми. Актуальні питання судової експертизи і криміналістики: зб. матер. Міжнарод. наук.-прак. конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження Зас. проф. М.С. Бокаріуса (18–19 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків, 2019. С. 478–481.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
2. Веб-портал органів виконавчої влади України <https://www.kmu.gov.ua>
3. Сайт Центру політико-правових реформ <http://pravo.org.ua>
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua>
6. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
7. Сайт Національної парламентської бібліотеки України <http://nplu.org>
8. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України <http://www.gntb.gov.ua>